СТАВ СТРАНАЯССА ПРОЛЕТАРИЙЯС, ӦТУВТЧӦЙ!

ФЕВРАЛЬ 6 1939 во № 18 (981) ДОНЫС 10 ур

КОМИ КОМСОМОЛЕЦ

ГАЗЕТ ЛЭДЗӦНЫ ВЛКСМ КОМИ ОБКОМ ДА СЫКТЫВКАРСА ГОРКОМ

ВКП(б)-лысь XVIII-ӧд съезд встретитам выль производственнӧй победаясӧн

Миян социалистическӧй рӧдинаса став уджалысь йӧз зэв ыджыд кыпыдлунӧн встретитісны ВКП(б)-лысь XVIII-ӧд съезд чукӧртӧм йылысь юӧр. Уна йӧза митингъяс, кодъяс мунӧны став страна пасьта предприятиеясын, колхозъясын, учреждениеясын тырӧмаӧсь большевистскӧй пафосӧн да революционнӧй энтузиазмӧн. Митингъяс яръюгыда демонстрируйтӧны партия да сылӧн Сталинскӧй Центральнӧй Комитет гӧгӧр уджалысь йӧз массаяслысь топыд сплоченностьсӧ.

Сӧветскӧй народ помтӧма радейтӧ большевикъяслысь партия. Народ аддзӧ сыын неустрашимӧй, смелӧй, решительнӧй, врагъяскӧд тышъясын закалитчӧм, испытаннӧй вождьӧс. Сӧветскӧй томйӧз мирын вӧвлытӧм аслас правояснӧн, аслас шуда олӧмӧн обязан большевистскӧй партиялы. Партия дінӧ да сылӧн Сталинскӧй Центральнӧй Комитет дінӧ сӧветскӧй томйӧзлӧн радейтӧмыс да преданностьыс помтӧм.

Сӧветскӧй народ, сӧветскӧй томйӧз партия дінӧ ассьыныс радейтӧмсӧ да довериесӧ ӧні, кор партия лӧсьӧдчӧ аслас съезд кежлӧ, кӧсйӧны петкӧдлыны выль замечательнӧй делӧясӧн, выль производственнӧй победаясӧн, рӧдиналы пӧдаркиясӧн дасьтӧмӧн.

Московскӧй „Красный пролетарий" заводса коллектив сетіс предложение объявитны ВКП(б)-лӧн XVIII-ӧд съезд нима социалистическӧй ордйысьӧм, вӧчны 1939 во социалистическӧй строительство став фронтъяс вылын планъяс содтӧдӧн тыртан воӧн. Найӧ кӧсйисны срокысь водз, ВКП(б) XVIII-ӧд съезд кежлӧ, пӧртны олӧмӧ 1939 вося первӧй кварталлысь план. Став страна пасьта рабочӧйяс, колхозникъяс, интеллигенция ыджыд энтузиазмӧн босьтчӧны съезд вывса ордйысьӧмӧ. Ордйысьӧм паськалӧ заводъясын, фабрикаясын, колхозъясын, вӧручастокъясын.

Карельскӧй вӧрлэдзысь Петр Готчиев, аслас звенокӧд, кӧсйысьӧ 30 лунӧн ВКП(б) XVIII-ӧд съезд восьтан лунӧдз сетны вӧр вӧчӧм кузя 500 норма. Миян республикаын мунӧ вӧрлэдзӧмын стахановскӧй тӧлысь. Кибра вӧрпунктса том стахановец-тысячник Петр Кочанов стахановскӧй тӧлысьӧ пырӧмӧн да партия съездлы пӧдарокӧн кӧсйысис быд лун тыртны кык нормаӧн. Ыб вӧрпунктса Мет ёль участокын уджалысь комсомолкаяс А. И. Костарева да А. С. Таскаева январь 30 лун кежлӧ тыртісны кыскасьӧм кузя 47 нормаӧн. Найӧ кӧсйысьӧны партийнӧй съезд воссиг кежлӧ тыртны ассьыныс квартальнӧй план.

Койгорт механизированнӧй вӧрпунктын (Кузьёль вӧручасток) Иван Поповлӧн комсомольскӧй бригада босьтчис ордйысьны Семен Порошкин ёрт бригадакӧд да кӧсйысис партия съезд ним кузя лунъя нормаяс пыр тыртны 150 прӧчентысь не этшаджык. Тайӧ абу нин ӧтка стахановецлӧн рекорднӧй удж, а коллективнӧй стахановскӧй удж. Съезд кежлӧ гӧтӧвитчӧмӧн быд завод, цех, вӧрпункт, вӧручасток кутас уджавны стахановскӧй удж коллективнӧя организуйтӧм вылын!

Сӧветскӧй сикт лӧсьӧдчӧ тувсов кӧдза кежлӧ. 1939 воын ми должӧнӧсь чукӧртны сталинскӧй урожай. Ӧні колхозъясын, МТС-ясын паськалӧ съездводзвывса ордйысьӧм тувсов кӧдза кежлӧ большевистскӧя лӧсьӧдчӧм кузя. Паськалӧ ордйысьӧм сідз-жӧ и став мукӧд участокъяс вылын.

Миян народ некор оз вунӧдлы сталинскӧй индӧдъяс йылысь, мый миянӧс кытшалӧ капиталистическӧй мир, мый ми должӧнӧсь лоны дасьӧн насянь быд „случайность" кежлӧ. Миян народ, кодӧн веськӧдлӧ Ленин—Сталин партия, пӧщадатӧм аслас врагъяс дінӧ, сійӧ жалиттӧг грӧмитӧ фашизмлысь агентурасӧ, кодъясӧс сійӧ ыстӧ миян тылӧ. Сӧветскӧй народ жугӧдас любӧй врагӧс лысьтас кӧ сійӧ уськӧдчыны миян священнӧй му вылӧ.

Быд тонна изшом, кодӧс лоӧ перйӧма план дінӧ содтӧдӧн, быд машина, кодӧс лоӧ лэдзӧма план вевтыртӧмӧн, быд кубометр вӧр, кодӧс лоӧ вӧчӧма норма вевтыртӧмӧн ёнмӧдӧ миянлысь вынйӧр да кучкӧ войнаӧ ӧзтысьяс кузя. И сы вӧсна миян странаса уджалысь йӧз кӧсйӧны кыпӧдны водзӧ удж производительность, встретитны партиялысь съезд выль производственнӧй победаясӧн.

Тайӧ ставыс висьталӧ партия да уджалысь йӧз массаяс костын ӧрӧдны позьтӧм йитӧдъяс йылысь, сы йылысь, мый сійӧ йитӧдъясыс лунысь лун ёнмӧны.

Комсомолецъяслӧн мог—возглавитны томйӧзлысь съездводзвывса ордйысьӧм. Встретитны ВКП(б) XVIII-ӧд съезд выль производственнӧй победаясӧн!

ВКП(б) XVIII-ӦД СЪЕЗД КЕЖЛӦ

ВКП(б) УСТАВЫН ВЕЖСЬӦМЪЯС

ВКП(б) XVIII-ӧд съезд вылын А. ЖДАНОВ ёрт докладлӧн тезисъяс, кодъясӧс кызвыннас ошкӧма ВКП(б) ЦК Политбюроӧн

СЪЕЗД СӦРНИТАНТОРЪЯСЛӦН КОЙМӦД ПУНКТ

1. СССР-ын социализмлӧн победа обеспечитіс социалистическӧй экономикалысь господство. СССР-са экономика юкӧнын вужвыйӧнъя вежсьӧмъяс серти вежсис СССР-са населениелӧн классӧвӧй состав. Социалистическӧй строительство вояс чӧжӧн вӧлі бырӧдӧма став эксплоататорскӧй элементъясӧс—капиталистъясӧс, купечъясӧс, кулакъясӧс, спекулянтъясӧс. СССР-са уджалысь йӧз—рабочӧйяс, крестьяна, интеллигенция—зэв ёна вежсисны социалистическӧй строительство вояс чӧжӧн.

Вужвыйӧныс вежсис рабочӧй класс, коді пӧрис дзик выль классӧ, кодӧс мездӧма эксплоатацияысь, коді бырӧдіс овмӧслысь капиталистическӧй система да производство средствояс вылӧ установитіс социалистическӧй собственность.

Вужвыйӧныс вежсис крестьянство, коді пӧрис дзик выль крестьянствоӧ, кодӧс мездӧма быдсяма эксплоатацияысь да аслас унджык лыдӧнас эм колхознӧй крестьянство, коді ассьыс уджсӧ да ассьыс достояниесӧ подулалӧ оз частнӧй овмӧс, единоличнӧй труд да бӧрӧкольӧм техника вылын, а коллективнӧй собственность вылын, коллективнӧй удж да современнӧй техника вылын.

Вежсис интеллигенция, коді аслас массанас лоис дзик выль интеллигенцияӧн, рабочӧй класскӧд да крестьянствокӧд аслас став вужъяснас йитчӧмӧн. Сӧветскӧй интеллигенция—сійӧ тӧрытъя рабочӧйяс да крестьяна да рабочӧйяслӧн да крестьяналӧн пиян, кодъяс выдвинитчисны командн ӧй постъяс вылӧ. Сӧветскӧй интеллигенция служитӧ оз капитализмлы, кыдзи важ интеллигенция, а социализмлы да эм социалистическӧй обществоса равноправнӧй шлен.

Татшӧм ногӧн СССР-са уджалысь йӧз костын классӧвӧй граньясыс вушйӧны, усьӧны да вушйӧны экономическӧй да политическӧй противоречиеяс рабочӧйяс, крестьяна да интеллигенция костын. Лоис сӧветскӧй общество морально-политическӧй ӧтувъялунлӧн подув. Сӧветскӧй народлӧн тайӧ морально-политическӧй ӧтувъялунсӧ ассьыс яръюгыд подтверждение получитіс СССР-са Верховнӧй Сӧветӧ да союзнӧй республикаясса Верховнӧй Сӧветъясӧ бӧрйысьӧмъяс вылын коммунистъяслысь да беспартийнӧйяслысь блок лӧсьӧдӧмын да тайӧ блокыслӧн тыр победаын. Партия гӧгӧр быдмисны непартийнӧй большевикъяслӧн, передовӧй рабочӧйяслӧн, крестьяналӧн да интеллигентъяслӧн, партия делӧ вӧсна активнӧй да сознательнӧй борецъяслӧн, массаясын сылысь линиясӧ нуӧдысьяслӧн уналяда кадръяс.

Тайӧ выль обстановкаас кыптіс коланлун партияӧ выль шленъясӧс примитӧмлысь уставӧн урчитӧм условиеяс вежӧмлӧн. Партияӧ примитанлӧн социальнӧй положение зависимостьын 4 разнӧй категория кузя партиялӧн устав серти, партияӧ примитан ӧні действуйтысь пӧрадок явӧ оз лӧсяв СССР-ын социализм победа результатын сӧветскӧй обществолӧн вежсьӧм классовӧй структуралы. Партияӧ примитігӧн разнӧй категорияяс да разнӧй кандидатскӧй стаж лӧсьӧдӧмын нужда усьӧ (отпадает). Такӧд йитӧдын партияӧ став примитанаяслы должен лоны лӧсьӧдӧма приемлӧн единӧй условиеяс да ӧткодь кандидатскӧй стаж, рабочӧй класс дінӧ, крестьянство дінӧ либӧ интеллигенция дінӧ найӧ принадлежность вылӧ видзӧдтӧг.

2. Колӧ содтыны уставнӧй положение партия шленъяс йылысь да найӧ обязанностьяс йылысь партияса шленъяслӧн правояс йылысь положениеӧн, коді аснас ачыс гӧгӧрвоана, но абу пасйӧма уставын. Партиялӧн уставӧ татшӧм содтӧм вочавидзӧ партияса шленъяс активность быдмӧмлы да кутӧ зэв ыджыд тӧдчанлун партия делӧ вӧсна налысь кывкутӧмсӧ кыпӧдӧм вылӧ, партияса шленъясӧс бюрократизм петкӧдчӧмысь видзӧм вылӧ. Партия уставлӧн 57-ӧд параграф висьталӧ, мый: „Торъя организацияясын либӧ дзоньнас партияын партийнӧй политикалысь вопросъяс свободнӧя да делӧвӧя обсуждайтӧм эм партияса быд шленлӧн неотъемлемӧй право, коді петӧ внутрипартийнӧй демократияысь".

Уставын тайӧ право кындзыыс колӧ лоны висьталӧма партияса шленъяслысь татшӧм правояс:

а) партияса шленъяслӧн право критикуйтны партийнӧй собраниеяс вылын партиялысь любӧй работникӧс;

б) партияса шленлӧн право бӧрйысьны да лоны бӧрйӧмаӧн партийнӧй органъясӧ;

в) партияса шленлӧн право требуйтны личнӧй участие став случайясын, кор примитсьӧ шуӧм сійӧ деятельность либӧ поведение йылысь;

г) партияса шленлӧн право шыасьны любӧй вопросӧн да заявлениеӧн любӧй партийнӧй инстанцияӧ ВКП(б) ЦК-ӧдз.

3. ВКП(б) уставӧн урчитӧма ВКП(б) ЦК периодическӧй шуӧмъясӧн партияын нуӧдсян чисткаяс. Опыт петкӧдліс, мый водзӧ вылӧ колӧ ӧтказитчыны партияын массӧвӧй чисткаясысь татшӧм мотивъяс кузя:

а) массӧвӧй чисткаяслӧн метод, кодӧс пыртӧма НЭП заводитчигӧн, капиталистическӧй элементъяс оживление кадколастӧ, медым видзны партияӧс сійӧ радъяс сэтшӧм йӧзысь, кодъяс разлагайтчывлісны НЭП-кӧд йитӧдын, воштіс подувсӧ ӧния обстановкалы, кор капиталистическӧй элементъясӧс бырӧдӧма. Та кындзи, практика вылын, кыдзи петкӧдліс опыт, массӧвӧй чисткаяслӧн метод исключайтӧ партияса шленъяс дінӧ дзик правильнӧй индивидуальнӧй матыстчӧмлысь позянлун, партияса шленъяс дінӧ „ӧти мерка кузя" огульнӧй стандартнӧй матыстчӧмӧн сійӧс вежӧмӧн. Такӧд йитӧдын массӧвӧй чисткаяс дырйи имеитіс места партияысь подулавтӧг уналяда вӧтлӧмъяс, а партияӧ сюйсьӧм враждебнӧй элементъяс, используйтлісны чисткаасӧ честнӧй работникъясӧс травитӧм да нӧйтӧм вылӧ;

б) массӧвӧй чисткаяслӧн метод оз сет позянлун тырвыйӧ пӧртны олӧмӧ партийнӧй установка партияса шленъяс дінӧ, работникъяс дінӧ внимательнӧя относитчӧм йылысь да практика вылын унаысь вайӧдӧ партияса шленъяслысь правояссӧ ущемляйтӧмӧ;

в) враждебнӧй элементъяс кузя, кодъяс сюйсьылісны партияӧ, маскируйтлісны ассьыныс вражескӧй чужӧмсӧ двурушничество да партияӧс пӧрйӧдлан средствоясӧн, массӧвӧй чисткаяслӧн метод лоис этша действительнӧйӧн да цельӧ вотӧмӧн;

г) массӧвӧй чисткаяслысь метод лоис аслас ёсьлунас веськӧдӧма, медсясӧ, партиялӧн сідз шусяна пассивнӧй шленъяс паныд да вайӧдлывліс партияысь сылысь честнӧй да добросовестнӧй шленъясӧс вӧтлалӧмӧ быттьӧ налӧн пассивность мотив кузя.

(Водзӧ видзӧд 2 листб.)

А. ЖДАНОВ ёрт доклад тезисъяслӧн продолжение

Такӧд йитӧдын партиялысь массӧвӧй периодическӧй чисткаяс колӧ отменитны, установитӧмӧн, мый партия вермас обычнӧй пӧрадокын весавны ассьыс радъяссӧ йӧзысь, кодъяс нарушайтӧны партиялысь программа, устав, дисциплина.

4. ЦК-лӧн 1937 вося февральско-мартовскӧй пленум вылын да ЦК-лӧн 1938 вося январьскӧй пленум вылын партия осудитіс партияса шленъяс судьба йылысь, партияысь партияса шленъясӧс вӧтлӧм йылысь да партияын вӧтлӧм шленъясӧс восстановитӧм йылысь вопрос дінӧ формальнӧй да бездушно-бюрократической отношениелысь практика. Тайӧ практикасӧ, кыдзи тӧдса, вӧлі паськыда используйтӧма партияӧ сюйсьӧм карьеристскӧй элементъясӧн, кодъяс зілисны отличитчыны да выдвинитчыны партияысь вӧтлӧмъяс вылын, сідз жӧ кыдзи партия пытшкын маскируйтчӧм врагъясӧн, кодъяс репрессияяслысь мераяс паськыда нуӧдӧм пыр зілисны нойтны партияса честнӧй шленъясӧс да кӧдзны партийнӧй радъясын лишнӧй подозрительность.

ЦК-лӧн 1938 вося январьскӧй пленум примитіс уна мераяс, кодъяс обеспечивайтӧны партиясь огульнӧй вӧтлалӧмлысь практика бырӧдӧм, партияысь вӧтлӧм йылысь либӧ партияын вӧтлылӧм шленъясӧс восстановитӧм йылысь вопрос решитігӧн делӧ вылын дифференцированнӧй матыстчӧм лӧсьӧдӧм.

Такӧд йитӧдын устав колӧ содтыны вель уна положениеӧн, кодъяс долженӧсь:

а) обеспечитны внимательнӧй матыстчӧм да партияса шленлы предъявитӧм мыжъяслысь обоснованностьсӧ бура видлалӧм;

б) видзны партияса шленъяслысь правояс быдсяма произволысь;

в) бырӧдны (изъять) практикаысь партияысь вӧтлӧм применитӧм,—коді эм партийнӧй наказаниелӧн вылысшӧй мера, партияса шленъяс дінӧ, кодъяс вӧчисны маловажнӧй проступокъяс.

5. Колӧ отменитны партияӧ пырысь кандидатъяс дінӧ уставнӧй требование, код серти найӧс примитан условиеӧн сувтӧдсьӧ, партиялысь программа да устав **признайтӧм** да уставнӧй кандидатскӧй стажпройдитӧм кындзи, сідз жӧ, —программа **усвоитӧм**.

Сталин ёрт ЦК-лӧн 1937 вося февральско-мартовскӧй пленум вылын докладын индыліс:

„Медым усвоитны миян партиялысь программасӧ, колӧ лоны настоящӧй марксистӧн, проверенӧй да теоретически подготовленнӧй марксистӧн. Ме ог тӧд, унаӧ сюрасны миян партияса шленъяс, кодъяс усвоитісны нин миянлысь программа, лоины настоящӧй настоящӧй марксистъясӧн, теоретически подготовленнӧйясӧн да проверенӧйясӧн. Мунны кӧ водзӧ тайӧ туй кузяыс, то миянлы эськӧ ковмис кольны партияын сӧмын интеллигентъясӧс да вообще ученӧй йӧзӧс. Кодлы колӧ татшӧм партияыд? Миян эм проверитӧм да устав испытаниеяссӧ выдержитӧм ленинскӧй формула партияын шленство йылысь. Тайӧ формула сертиыс партияса шленӧн лыддыссьӧ сійӧ, коді **признайтӧ** партиялысь программасӧ, мынтӧ шленскӧй взносъяс да уджалӧ сылӧн ӧти организацияын. Обратитӧй внимание: ленинскӧй формулаын сёрнитсьӧ оз программа **усвоитӧм** йылысь, а программасӧ **признайтӧм** йылысь. Тайӧ дзик торъялана кык тор. Нинӧм и доказывайтны, мый прав тані Ленин, а абу миян партийнӧй ёртъяс, кодъяс весьшӧрӧ больӧны программа усвоитӧм йылысь. Тайӧ и гӧгӧрвоана. Партия кӧ эськӧ петіс сыысь, мый партияса шленъясӧн вермасны лоны сӧмын сэтшӧм ёртъяс, кодъяс усвоитісны нин программа да лоисны теоретически подготовленнӧй марксистъясӧн, то сійӧ эз лӧсьӧдэ эськӧ партияын сюрсъясӧн партийнӧй кружокъяс, сёясӧн партийнӧй школаяс, кӧні партияса шленъясӧс велӧдӧны марксизмӧ да отсалӧны налы усвоитны миянлысь программа. Дзик гӧгӧрвоана, мый партия кӧ котырталӧ татшӧм школаяс да кружокъяс партияса шленъяс пӧвсын, то тайӧ сы вӧсна, мый сійӧ тӧдӧ, мый партияса шленъяс эз на нӧшта удитны усвоитны партийнӧй программа, эз на нӧшта удитны лоны теоретически подготовленнӧй марксистъясӧн".

Тайӧ мотивъяс серти колӧ отменитны индӧм уставнӧй требование.

6. Партиялӧн выль могъяс, кодъяс лоисны страна политическӧй олӧмын поворотӧд, ССР Союзлысь выль Конституция примитӧмкӧд йитӧдын, требуйтісны партиялысь партия уставӧн предписывайтан внутрипартийнӧй демократизмлысь началояс олӧмӧ кывшутӧг да тырвыйӧ пӧртӧм подув вылын партийнӧй удж практикалысь соответствующӧй перестройка. Та могысь партия бырӧдіс демократическӧй централизмлысь подувъяс нарушитӧм, коді вӧвлі партийнӧй удж практикаын, да восстановитіс, партия уставкӧд лӧсялӧмын, партийнӧй организацияяс руководящӧй органъяслысь выборность.

Партия нуӧдіс сідз жӧ уна содтӧд мера, кодъяс обеспечивайтӧны последовательнӧй демократическӧй практика нуӧдӧм, а именнӧ: кооптация практика отменитӧм, партийнӧй органъясӧс бӧрйигӧн списокон гӧлосуйтӧм дугдӧм, торъя кандидатураяс кузя гӧлосуйтӧмӧ вуджӧм, партияса став шленъяс сайын кандидатъясӧс отводитан да бӧръяссӧ критикуйтан ограничиттӧм право обеспечитӧм, партийнӧй органъяс бӧрйигӧн кандидатъясӧс тупкӧсӧн (гусьӧн) гӧлӧсуйтӧм лӧсьӧдӧм, карса партийнӧй активъяс, а гырысь каръясын—сідз жӧ и районнӧй активъяс периодическӧя чукӧртлӧмлысь обязательность лӧсьӧдӧм.

Устав должен отразитны партиялысь тайӧ выль мероприятиеяссӧ, кодъясӧс проверитӧма практикаӧн, кодъяс обеспечитісны критикалысь да самокритикалысь водзӧ развивайтчӧм, партийнӧй масса водзын партийнӧй органъяс кывкутӧмлысь кыптӧм, партийнӧй масса активностьлысь содӧм, да кодъяс буретш сійӧн способствуйтісны политическӧй веськӧдлӧмлысь выль могъяс успешнӧя разрешитӧм вылӧ партия вооружитчӧмлы.

7. Партия устав серти партийнӧй решениеяс да постановлениеяс олӧмӧ пӧртӧм кузя практическӧй удж вылӧ (да советско-хозяйственнӧй органъясӧн да улысса партийнӧй организацияясӧн найӧс олӧмӧ пӧртӧм проверитӧм вылӧ) обкомъясын, крайкомъясын, нацкомпартияясса ЦК-ясын да ВКП(б) ЦК-ын долженӧсь существуйтны целостнӧй производственно-отраслевӧй отделъяс, код дырйи „быд производственно-отраслевӧй отделын сосредотачивайтсьӧ даннӧй отрасль кузя став уджыс дзоньнас: организационно - партийнӧй удж, кадръяс распределитӧм да подготовитӧм, агитмассӧвӧй удж, производственнӧй пропаганда, соответствующӧй советско-хозяйственнӧй органъясӧн да партийнӧй организацияясӧн партийнӧй шуӧмъяс олӧмӧ пӧртӧм бӧрся наблюдайтӧм".

Но практика петкӧдліс, мый партийнӧй аппарат татшӧм котыртӧм вӧліс тырмытӧмӧн.

Кольӧм кадколастын и ӧнія кадын партиялӧн центральнӧй организационнӧй могӧн вӧлі и кольӧ йӧзӧс правильнӧя бӧрйан да исполнение проверитан мог. Тайӧ вопросы сетліс исключительнӧй тӧдчанлун Ленин, партия XI Съезд вылын индӧмӧн:

„Ми воим сэтчӧ, мый положениелӧн главнӧйыс —йӧзын, йӧзӧс бӧрйӧмын... Бӧрйӧй колана йӧзӧс да проверайтӧй практическӧй исполнение,—и тайӧс народ донъялас".

Партия XVII-ӧд Съезд вылын аслас докладын Сталин ёрт став вынысь тӧдчӧдіс йӧзӧс правильнӧя бӧрйӧмлысь да исполнение проверкалысь тӧдчанлун, висьталӧмӧн:

„Победа некор оз волывлы ачыс,—сійӧс век шедӧдӧны. Партия генеральнӧй туйвизь вӧсна бур резолюцияяс да декларацияяс—сійӧ сӧмын на удж заводитӧмыс, сы вӧсна мый найӧ сӧмын на петкӧдлӧны победитны кӧсйӧм, но оз асьсӧ победасӧ. Сы бӧрын, кор сетӧма веськыд туйвизь, сы бӧрын, кор сетӧма вопрослысь веськыд решение, уджлӧн успехыс зависитӧ организационнӧй уджысь, партиялысь туйвизьсӧ олӧмӧ пӧртӧм вӧсна тыш котыртӧмысь, йӧзӧс лючкиа бӧрйӧмысь, веськӧдлан органъяслысь шуӧмъяссӧ олӧмӧ пӧртӧм проверайтӧмысь. Татӧг партиялӧн веськыд туйвизьыс да веськыд шуӧмъясыс вермасны терпитны серьезнӧй ущерб. Сыысь на ундыкъ: сы бӧрын, кор сетӧма веськыд политическӧй визь, организационнӧй удж решайтӧ ставсӧ, сы лыдын тшӧтш и ассьыс политическӧй визьыслысь судьбасӧ,—сійӧс олӧмӧ пӧртӧм, либӧ сылысь провал".

Опыт петкӧдліс, мый йӧзӧс бӧрйӧм да исполнение проверка кузя миян организационнӧй уджлысь слаблунъяс ӧнӧдз на абу венӧма. Кадръяс бӧрйӧмлысь делӧ производственно-отраслевӧй отделъяс костын торйӧдлӧм вайӧдіс организационнӧй уджлысь размах чинтӧмӧ, сьӧктӧдіс ӧти отраслысь мӧдӧ работникъясӧс колана вуджӧдӧм, йӧзӧс выдвигайтӧм, найӧс сійӧ участокъяс вылын целесообразнӧя используйтӧм, кодъяс тайӧ кадын петкӧдлӧны партиялы торъя важность. Партийнӧй аппаратлӧн разнӧй производственно-отраслевӧй отделъяс кузя кадръяслысь делӧ распыляйтӧм лои кадръяс бӧрйӧмлысь да юклӧмлысь мог успешнӧя разрешитӧмлы веськыд тормозӧн. Тайӧ могысь требуйтӧ кадръяс кузя став уджлысь единӧй центрсянь направление тайӧ уджсӧ единӧй аппаратын концентрируйтӧмӧн, кӧні должен лоны сосредоточитӧма опыт кадръяс бӧрйӧм кузя, кадръяс изучитан делӧ, найӧс расстановитӧм кузя опыт.

ВКП(б) ЦК, татшӧм положениесӧ арталӧмӧн, примитіс уна мера, кадръяс бӧрйӧмлысь делӧ Руководящӧй парторганъяс отделын (ЦК ОРПО) сосредоточитӧмӧн. Но кадръяс подготовитан да бӧръян делӧлысь первостепеннӧй важностьсӧ да тайӧ уджыслысь ыджыд объёмсӧ внимание улӧ босьтӧмӧн, колі эськӧ ОРПО реорганизуйтны удж став отраслъяслысь кадръяс кузя удж кадръяслӧн самостоятельнӧй Управлениеӧ торйӧдӧмӧн, а партийно-организационнӧй руководство вопросъяс—специальнӧй Организационно - инструкторскӧй отделӧ торйӧдӧмӧн.

8. Тырмытӧмӧн лоис сідз жӧ партийнӧй директиваяс олӧмӧ пӧртӧм проверитӧм разнӧй производственно-отраслевӧй отделъяс костын торйӧдлӧмлӧн практика. Тайӧ уджсӧ сідз жӧ колӧ концентрируйтны ӧти местаын, КПК уджлысь характерсӧ та серти вежӧмӧн. КПК-лӧн центральнӧй могӧн должен лоны ВКП(б) ЦК-лысь шуӧмъяс олӧмӧ пӧртӧм бӧрся контроль ёнмӧдан мог да местнӧй организацияяслысь уджсӧ систематическӧя проверайтӧм ёнмӧдан мог. Колӧ установитны, мый КПК уджалӧ ВКП(б) ЦК бердын. Такӧд йитӧдын вешйӧ непосредственнӧ партия Съезд вылын КПК бӧрйӧмлӧн коланлун. Партийнӧй контроль комиссия должен бӧрйыссьыны ВКП(б) Центральнӧй Комитет пленумӧн да уджавны ВКП(б) ЦК веськӧдлӧм улын да директиваяс кузя.

9. Партийнӧй кадръяслысь теоретическӧй да политическӧй бӧрӧкольӧм бырӧдан мог, партияса шленъясӧс марксистско-ленинскӧй теорияӧн вооружитан да большевизмӧн овладейтан мог требуйтӧ партийнӧй пропагандалысь да агитациялысь делӧ колана уровень вылӧ кыпӧдӧм, „ВКП(б) историялысь краткӧй курс" лэдзӧмкӧд йитӧдын партийнӧй пропаганда сувтӧдӧм йылысь" ЦК шуӧм серти.

ВКП(б) ЦК должен имеитны пропагандалысь да агитациялысь пропаганда да агитация Управление кодь мощнӧй аппарат, коді сосредоточитӧ став уджсӧ печатнӧй да устнӧй пропагандалысь да агитациялысь.

10. ВКП(б) ЦК-лысь производственно-отраслевӧй отделъяс должен лоны бырӧдӧма Сельскохозяйственнӧй отделысь кындзи, видзму овмӧс юкӧнын сӧветскӧй да партийнӧй организацияяс удж бӧрся контроль да наблюдение моглӧн торъя важность вӧсна, да Школаяс отделысь кындзи, коді должен контролируйтны став республикаясын народнӧй образование делӧ сувтӧдӧм.

Обкомъясын, крайкомъясын да нацкомпартияясса ЦК-ясын должен лоны лӧсьӧдӧма отделъяс: кадръяслысь, пропагандалысь да агитациялысь, организационно - инструкторскӧй да сельскохозяйственнӧй да бырӧдӧма став мукӧд производственно - отраслевӧй отделъяссӧ.

Райкомъясын да горкомъясын колӧ имеитны отделъяс: кадръяслысь, пропагандалысь да агитациялысь да организационно-инструкторскӧй.

Пропаганда да агитация отделъясӧн да кадръяс отделъясӧн веськӧдлӧм обкомъясын, крайкомъясын да нацкомпартияясса ЦК-ясын должен лоны пуктӧма торъя секретарьяс вылӧ.

11. Социалистическӧй овмӧс ӧдйӧ кыптан условиеясын, рабочӧйяслӧн, крестьяналӧн да интеллигенциялӧн политическӧй да культурнӧй ӧдйӧ быдман условиеясын ёна кыптіс партийнӧй да государственнӧй олӧмлӧн темп. Сы могысь, медым нуӧдны государственнӧй да партийнӧй делӧясӧн веськӧдлӧм, ӧдйӧ реагируйтны запросъяс вылӧ, кодъяс выдвигайтсьыны олӧмӧн да аскадын разрешайтны кыптӧм вопросъяс, колӧ содтыны партия центральнӧй организацияяслысь существуйтысь схема—партиялӧн Съезд, ВКП(б) ЦК — выль органӧн, Всесоюзнӧй партийнӧй конференцияӧн. Тайӧ торйӧн нин колана сійӧн, мый партия съездъяс костын ыджыд кадколаст ограничивайтӧ руководящӧй удж вылӧ, торйӧн нин ВКП(б) ЦК-ӧ партия-

(Водзӧ видзӧд 3 листб).

А. ЖДАНОВ ёрт доклад тезисъяслӧн продолжение

са работникъяслысь быдмӧм кадръяс выдвигайтӧмлысь позянлун, а конференция вермис эськӧ сетны партиялы татшӧм позянлунсӧ. Такӧд йитӧдын кыптіс коланлун содтыны партия центральнӧй организацияяслысь схема—партиялысь Съезд, ВКП(б) ЦК—партиялӧн Ставсоюзса конференцияӧн, кӧді чукӧртчӧ воын ӧтчысь не этшаджыкысь местнӧй организацияясса представительясысь, сэтшӧм ногӧн, медым партия Ставсоюзса конференциялысь главнӧй могнас лыддьыны партия политикалысь кыптӧм вопросъяс обсуждайтӧм.

Партия Ставсоюзса конференциялы колӧ сетны ЦК-са шленъяслысь юкӧн вежан право, мӧдногӧн кӧ ЦК составысь ЦК-са торъя шленъясӧс петкӧдан право, кодъяс оз обеспечивайтны налӧн ассьыныс, кыдзи ЦК-са шленъяслысь, обязанностьяс олӧмӧ пӧртӧм, да налӧс мукӧдӧн вежӧмысь право, но партия Съездӧн бӧрйӧм ЦК составысь $^1/_5$ дорысь не ыджыджык лыдын. Конференция содтӧ ЦК шленъяслысь состав партия Съездӧн бӧрйӧм кандидатъяс лыдысь да на пыдди бӧрйӧ ЦК-са шленъясӧ выль кандидатъяслысь соответствующӧй лыд.

Конференциялӧн шуӧмъяс, ЦК-са шленъясӧс вежӧм йылысь да ЦК-са шленъясӧ выль кандидатъясӧс бӧрйӧм йылысь шуӧм кындзи, кӧді оз нуждайтчы ВКП(б) ЦК вынсьӧдӧмын, подлежитӧны ВКП(б) ЦК-ӧн вынсьӧдӧмӧ. Конференциялӧн шуӧмъяс, кодъясӧс вынсьӧдӧма ВКП(б) ЦК-ӧн, лоӧны обязательнӧйӧн став партийнӧй организацияяслы. Конференцияса делегатъяс бӧрйысьӧны обкомъясса, крайкомъясса да нацкомпартияяс ЦК-ясса пленумъяс вылын. ЦК-са шленъяс, найӧ кӧ абу делегатъяс местнӧй организацияяссянь уполномочитӧм кузя, участвуйтӧны конференция уджъясын совещательнӧй гӧлӧс правоӧн.

12. Кольӧм кадколастын партийно-политическӧй да партийно-организационнӧй удж кыптӧм подув вылын ёнмисны первичнӧй парторганизацияяс, бурмис налӧн массаяскӧд йитӧд, кыптіс коммунистъяслӧн авангарднӧй роль, кыптіс партийнӧй олӧмлӧн уровень. Партийнӧй организацияяс матӧджык локтісны хозяйственнӧй да культурнӧй строительство практическӧй вопросъяс дінӧ.

Опыт петкӧдліс, мый партийнӧй организацияяслӧн успешнӧй уджыс вӧлі обеспечитӧма сэні, кӧні первичнӧй партийнӧй организация кужис сочетайтны партийно-политическӧй удж производственнӧй планъяс успешнӧй тыртӧм вӧсна, государственнӧй аппаратлысь удж бурмӧдӧм вӧсна, выль техника освоитӧм вӧсна, трудовӧй дисциплина ёнмӧдӧм вӧсна тышкӧд, стахановскӧй движение паськӧдӧмкӧд, партийно-хозяйственнӧй удж вылӧ выль кадръясӧс выдвигайтӧмкӧд.

И мӧдарӧ, сэні, кӧні партийнӧй организацияяс вешйисны овмӧсысь бокӧ, ассьыныс могъясӧ агитацияӧн ограничитӧмӧн, либӧ сэні, кӧні партийнӧй организацияяс босьтісны ас выланыс овмӧсӧн веськӧдлӧм кузя налы лӧсявтӧм функцияяс, хозяйственнӧй органъясӧс подменяйтӧмӧн да обезличивайтӧмӧн, сэні уджыс быть веськавліс тупикӧ.

Ӧнія кадын кыптіс коланлун ёнджыка стӧча определитны могъяс уна пӧлӧс типа первичнӧй партийнӧй организацияяслысь да торйӧн сэтшӧм уна пӧлӧс типа первичнӧй партийнӧй организацияяслысь, кыдзи партийнӧй организация производство вылын (фабрика, завод, совхоз, колхоз) да наркоматса партийнӧй организация. Производственнӧй типа (фабрично-заводскӧй, совхозса, колхозса) партийнӧй организациялы должен лоны сетӧма право контролируйтны предприятие, совхоз либӧ колхоз делӧяс состояние бӧрся. Тайӧ должен вайӧдны производство вылын первичнӧй партийнӧй организацияяслысь рольсӧ да кывкутӧмсӧ кыпӧдӧмӧ. Мый инмӧ наркоматъясса партийнӧй организацияяс дінӧ, то найӧ, специфическӧй условиеяс вӧсна, контролируйтан функцияяс имеиттӧг долженӧсь ёнмӧдны ассьыныс рольсӧ государственнӧй аппаратлысь удж бурмӧдан делӧын. Наркоматскӧй партийнӧй организацияяс обязанӧсь сигнализируйтны сійӧ либӧ мӧд наркомат уджын недочетъяс йылысь, пасъявны торъя работникъяслысь тырмытӧмторъяс да юӧртавны на йылысь ЦК-ӧ да наркоматса руководительяслы.

Партияса став шленъяс, кодъяс уджалӧны сійӧ либӧ мӧд наркоматын, долженӧсь ӧтувтчыны общенаркоматскӧй партийнӧй организацияӧн. Наркоматса первичнӧй парторганизацияын секретарь должен вынсьӧдсьыны ВКП(б) ЦК-ӧн.

ВКП(б)-лӧн XVIII-ӧд съезд шуӧ пыртны ВКП(б) уставӧ татшӧм основнӧй вежӧмъяс да содтӧдъяс:

I.

Партияса шленъяс да налӧн правояс да обязанностьяс йылысь

1. Отменитны кандидатъясысь партияса шленъясӧ примитігӧн существуйтысь категорияяс да лӧсьӧдны кандидатъясысь партияса шленъясӧ примитан дзик ӧти пӧрадок рабочӧйяслы, крестьяналы да интеллигенциялы. Партияӧ став пырысьяс обязанӧсь вайны рекомендацияяс партияса куим вося партийнӧй стажа куим шленлысь, кодъяс тӧдӧны найӧс ӧтлаын уджалӧм кузя ӧти восьысь не этшаджык. Мукӧд партияяслысь петысьяслы кольны ӧні действуйтысь уставнӧй правилӧяс. Партияӧ примитӧм йылысь первичнӧй партийнӧй организациялӧн шуӧмыс пырӧ вынӧ сійӧс райкомӧн либӧ горкомӧн вынсьӧдӧм бӧрын.

2. Содтыны партияса шленъяс да налӧн обязанностьяс йылысь раздел партияса шленъяслӧн правояс йылысь пунктӧн, кытчӧ пыртны:

а) партияса шленъяслысь право критикуйтны партийнӧй собраниеяс вылын партияса любӧй работникӧс;

б) партияса шленъяслысь право бӧрйысьны да лоны бӧрйӧмаӧн партийнӧй органъясӧ;

в) партияса шленъяслысь право требуйтны личнӧ участвуйтны став случайясын, кор вӧчсьӧ шуӧм налӧн деятельность либӧ поведение йылысь;

г) партияса шленъяслысь право шысьны любӧй вопросӧн да шыӧдчӧмӧн любӧй партийнӧй инстанцияӧ ВКП(б) ЦК-ӧдз.

3. Отменитны партиялысь периодическӧй массӧвӧй чисткаяс, установитӧмӧн, мый партия вермӧ обычнӧй пӧрадокын весавны ассьыс радъяссӧ йӧзысь, кодъяс нарушайтӧны партиялысь программа, партиялысь устав, партиялысь дисциплина.

4. Лӧсьӧдны, мый партиясысь исключитӧм либӧ исключитӧмъясӧс партияса шленъяс правоясын восстановитӧм йылысь вопросъяс решайтігӧн должен лоны обеспечитӧма медыджыд осторожность да товарищескӧй тӧждлун да партияса шленлы сетӧм обвинениеяслысь подувсӧ тщательнӧй видлалӧм, и мый посни проступокъясысь (собрание вылӧ волытӧм, срокын шленскӧй взносъяс мынтытӧм) долженӧсь применяйтсьыны партийнӧй воспитаниелӧн да воздействиелӧн уставӧн урчитӧм мераяс, а не партиясысь исключитӧм, кӧді эм партийнӧй наказаниелӧн высшӧй мера.

5. Партиясысь исключитӧм йылысь, а сідз жӧ исключитӧмъясӧс партияса шленъяс правоясын восстановитӧм йылысь первичнӧй партийнӧй организациялӧн шуӧмыс пырӧ вынӧ сӧмын сійӧ случайын, сійӧ кӧ вынсьӧдсьӧ партия обкомӧн (крайкомӧн).

6. Партиясысь исключитӧмъяслӧн апелляцияяс долженӧсь видлавсьыны соответствующӧй партийнӧй органъясӧн кык вежон срокысь не сёрӧнджык.

7. Отменитны кандидатъяс дінӧ уставнӧй требование, код серти ёртъяс, кодъяс прӧйдитісны кандидатскӧй стаж, признайтӧны партиялысь программа да подчиняйтчӧны сійӧ уставлы да дисциплиналы, век жӧ оз вермыны лыддьыссьыны партияса шленъясӧн, кытчӧдз найӧ оз усвоитны партиялысь программа, мӧдногӧн кӧ кытчӧдз найӧ оз лоны марксистски образованнӧй партиецъясӧн.

II.

Партияса шленъясӧ кандидатъяс йылысь

8. Вайӧдны партияса шленӧ кандидатъяс йылысь раздел партияса шленъяс йылысь разделкӧд лӧсялӧмӧ (примитӧм кузя категорияяс отменитӧм).

9. Лӧсьӧдны рабочӧйяслы, крестьяналы да интеллигенциялы общӧй кандидатскӧй стаж ӧти вося срокӧн.

10. Мукӧд партияясысь петысьяслы кольны ӧні действуйтысь уставнӧй правилӧяс.

III.

Партиялӧн организационнӧй строение йылысь

11. Пыртны уставӧ татшӧм содтӧд положениеяс, кодъяс петӧны партияын последовательнӧй демократическӧй практика нуӧдӧм да демократическӧй централизмлысь подувъяс помӧдз олӧмӧ пӧртан могъясысь:

а) дугӧдны партийнӧй органъяс бӧрйигӧн списокӧн гӧлӧсуйтӧм. Гӧлӧсуйтӧм нуӧдны торъя кандидатураяс кузя, партияса став шленъяс сайын кандидатъясӧс отводитӧмлысь да бӧръяссӧ критикуйтӧмлысь ограничитӧм право та дырйи обеспечивайтӧмӧн;

б) лӧсьӧдны партийнӧй органъясӧ бӧрйигӧн кандидатъясӧс тупкӧсӧн (гусьӧн) гӧлӧсуйтӧм.

12. Партия олӧмын партийнӧй активлысь торъя политическӧй тӧдчанлунсӧ арталӧмӧн, содтыны устав карса организацияясса активъяс йылысь татшӧм пунктӧн:

Лыддьыны коланаӧн, медым дзик став республиканскӧй, краевӧй да областнӧй центръясын, а сідз жӧ став, ёнджыка тӧдчана промышленнӧй центръясын быть чукӧртавсьылісны карса партийнӧй организацияясса активъяс партиялысь да правительстволысь важнейшӧй шуӧмъяс обсуждайтӧм вылӧ, медым активъяс чукӧртавсьылісны эз парад да сійӧ шуӧмъяссӧ формальнӧй торжественнӧй ошкӧм вылӧ, а найӧс збыльысь обсуждайтӧм вылӧ, медым ыджыд центръясын чукӧртавсьылісны не сӧмын карса но и районнӧй партийнӧй активъяс.

13. Бырӧдны ВКП(б) ЦК-ын производственно-отраслевӧй отделъяс, Сельско хозяйственнӧй отделысь да Школаяс отделысь кындзи. ВКП(б) ЦК-ын имеитны татшӧм управлениеяс да отделъяс:

а) Кадръяс управление;

б) Пропаганда да агитация управление;

в) Организационно-инструкторскӧй отдел;

г) Сельскохозяйственнӧй отдел;

д) Школаяс отдел.

Обкомъясын, крайкомъясын да нацкомпартияясса ЦК-ясын лӧсьӧдсьӧны:

а) Кадръяс отдел;

б) Пропаганда да агитация отдел;

в) Организационно-инструкторскӧй отдел;

г) Сельскохозяйственнӧй отдел.

Горкомъясын да райкомъясын лӧсьӧдсьӧны:

а) Кадръяс отдел;

б) Пропаганда да агитация отдел;

в) Организационно-инструкторскӧй отдел.

14. Существуйтысь уставнӧй пӧрадок вежӧмӧн лӧсьӧдны, мый Партийнӧй контроль комиссия бӧрйысьӧ ЦК пленумӧн да уджалӧ ВКП(б) ЦК веськӧдлӧм улын.

Партийнӧй контрольлӧн комиссия:

а) контролируйтӧ советско-хозяйственнӧй органъясӧн да партийнӧй организацияясӧн ВКП(б) ЦК-лысь директиваяс олӧмӧ пӧртӧм;

б) прӧверяйтӧ уджсӧ местнӧй партийнӧй организацияяслысь;

в) кыскӧ кывкутӧмӧ ВКП(б)-лысь программа да устав да партийнӧй дисциплина нарушитӧмын мыжаясӧс.

15. Пропаганда да агитация отделъясӧн да кадръяс отделъясӧн обкомъясын, крайкомъясын да нацкомпартияясса ЦК-ясын веськӧдлӧм должен лоны пуктӧма особӧй секретарьяс вылӧ.

IV.

Партиялӧн центральнӧй организацияяс йылысь

16. Содтыны ВКП(б)-лысь устав Ставсоюзса партийнӧй конференция кузя татшӧм положениеясӧн:

а) Ставсоюзса конференция чукӧртсьӧ местнӧй организацияясса представительясысь партия политикалысь кыптӧм вопросъяс обсуждайтӧм вылӧ;

б) Ставсоюзса конференция чукӧртсьӧ воын ӧтчысь не шочджыка;

в) Ставсоюзса конференциялӧн делегатъяс бӧрйысьӧны обкомъясса, крайкомъясса, нацкомпартияясса ЦК-ясса пленумъяс вылын;

г) Ставсоюзса конференция вылӧ бӧрйысьӧмъяслысь пӧрадок да представительство нормаяс лӧсьӧдӧны ВКП(б) ЦК-ӧн;

д) Ставсоюзса конференциялы сетсьӧ право вежлавны ЦК-са шленъяслысь юкӧн, мӧдногӧн кӧ право вештавны ЦК составысь ЦК-са торъя шленъясӧс, кодъяс оз обеспечивайтны налӧн ассьыныс, кыдзи ЦК-са шленъяслысь, обязанностьяс олӧмӧ пӧртӧм, да вежлавны найӧс мукӧдъясӧн, но партия Съездӧн бӧрйӧм ЦК составысь $^1/_5$ юкӧнысь неунджык лыдын. Ставсоюзса конференция содталӧ ЦК-са шленъяслысь состав кандидатъяс лыдысь, кодъясӧс бӧрйӧма партия Съездӧн да на пыдди бӧрйӧ ЦК шленъясӧ выль кандидатъяслысь соответствующӧй лыд;

е) Ставсоюзса конференциялӧн шуӧмъясыс, ЦК-са шленъясӧс вежӧм да ЦК-са шленъясӧ выль кандидатъясӧс бӧрйӧм йылысь шуӧмъяс кындзи, кодъяс оз нуждайтчы ВКП(б) ЦК вынсьӧдӧмын, подлежитӧны ВКП(б) ЦК вынсьӧдӧмлы. Ставсоюзса конференциялӧн шуӧмъясыс, кодъясӧс вынсьӧдӧма ВКП(б) ЦК-ӧн, лоӧны обязательнӧйӧн став партийнӧй организацияяслы;

(Помсӧ видзӧд 4 листб.)

А. Жданов ёрт доклад тезисъяслӧн пом

ж) ЦК-са шленъяс, найӧ кӧ абу делегатъяс местнӧй организацияяссянь уполномочитӧм кузя, участвуйтӧны Ставсоюзса конференция уджъясын совещательнӧй гӧлӧс правоӧн.

V.

Обкомъясса, горкомъясса, райкомъясса секретарьяслы да Краснӧй Армияса да Военно-Морскӧй Флотса политотделъясын начальникъяслы партийнӧй стаж йылысь

17. Партийнӧй работникъяслысь выль кадръяс руководящӧй партийнӧй удж вылӧ выдвинитӧм кузя колана условиеяс лӧсьӧдӧм могысь, уставлысь соответствующӧй параграфъяс вежӧмӧн, лӧсьӧдны обкомъясса, крайкомъясса, нацкомпартияяс ЦК-ясса секретарьяслы партийнӧй стаж 12 во пыдди 5 воысь не этшаджык, горкомъясса секретарьяслы 10 во пыдди 3 воысь не этшаджык, райкомъясса секретарьяслы 7 во пыдди 3 воысь не этшаджык да первичнӧй партийнӧй организацияясса секретарьяслы да цехпарторгъяслы, первой случайын 3 воысь не этшаджык, а мӧдын 2 воысь не этшаджык стаж пыдди, лӧсьӧдны партийнӧй стаж ӧти воысь не этшаджык.

Округъясса, флотъясса да армияясса политуправлениеясын начальникъяслы лыддьыны обязательнӧйӧн 10 вося пыдди 5 вося партийнӧй стаж, а дивизияясса да бригадаясса политотделъясын начальникъяслы 6 вося пыдди 3 вося партийнӧй стаж.

VI.

Партиялӧн краевӧй — областнӧй — республиканскӧй организацияяс йылысь

18. Установитны, мый обкомъясын, крайкомъясын да нацкомпартияясса ЦК-ясын должен лоны 4—5 секретарь, сы лыдын первой секретарь, мӧд секретарь, кадръяс кузя секретарь да пропаганда кузя секретарь.

VII.

Партиялӧн окружнӧй организацияяс йылысь

19. Предоставитны окружнӧй партийнӧй организациялы уставнӧй правоӧс, ВКП(б)-лысь устав соответствующӧй положениеӧн содтӧмӧн.

VIII.

Краснӧй Армияын да Военно-Морскӧй Флотын парторганизацияяс йылысь

20. Военно-Морскӧй Флот кузя Наркомат лӧсьӧдӧмкӧд йитӧдын Краснӧй Армияын партийнӧй организацияяс йылысь уставнӧй положение паськӧдны сідз жӧ Военно-Морскӧй Флотлӧн парторганизацияяс вылӧ, установитӧмӧн, мый Военно-Морскӧй Флотлӧн политическӧй управление уджалӧ ВКП(б) ЦК-са Военно-Морскӧй Отдел правоӧн.

IX.

Первичнӧй партийнӧй организацияяс йылысь

21. Производственнӧй предприятиеясса, сы лыдын совхозъясса да колхозъясса первичнӧй партийнӧй организацияяслысь роль, да предприятие удж состояние вӧсна налысь кывкутӧм кыпӧдӧм могысь, сетны тайӧ организацияяслы право контролируйтны предприятиеса администрациялысь удж.

Наркоматскӧй партийнӧй организацияяс, кодъяс советскӧй учреждениеяс удж торъя условиеяс вӧсна, контроль функцияясӧн пользуйтчыны оз вермыны, обязанӧсь сигнализируйтны учреждениеяс уджын тырмытӧмторъяс йылысь, пасъявны наркомат да сійӧ торъя работникъяс уджын тырмытӧмторъяс да ассьыныс материалъяс да соображениеяс мӧдӧдавны ВКП(б) ЦК-ӧ да наркоматса руководительяслы.

Наркоматса партийнӧй организацияясса секретарьяс вынсьӧдсьӧны ВКП(б) ЦК-ӧн.

Наркомат центральнӧй аппаратса став работникъяс — коммунистъяс пырӧны ӧти общенаркоматскӧй партийнӧй организацияӧ.

22. Существуйтысь положение вежӧмӧн первичнӧй партийнӧй организацияясса выборнӧй органъяс водзӧ нимтыны не комитетъясӧн, а бюроясӧн (сэтшӧм тӧ партийнӧй организацияса бюро).

23. Первичнӧй парторганизацияясса бюрояс лӧсьӧдсьӧны парторганизацияясын, кӧні лыддьысьӧны партияса 15 шленысь не этшаджык.

24. Партияса шленъясӧс ӧдйӧджык быдтӧм да коллективнӧй веськӧдлӧм сямӧн воспитайтӧм могысь, сетны право цеховӧй партийнӧй организацияяслы, кӧні лыддьысьӧ партияса не этшаджык 15, но не унджык 100 шленысь, бӧрйыны цеховӧй партийнӧй организацияса бюро 3-сянь 5 мортӧдз составын, а кӧні лыддьысьӧ партияса 100 шленысь унджык — 5-сянь 7 мортӧдз.

„Велалӧм скороговоркаӧн" статья йылысь, кодӧс печатайтӧма „Комсомольская правда" газетын 1939 вося январь 20 лунӧ

ВЛКСМ КОМИ ОБКОМЛӦН ШУӦМ

ВЛКСМ Коми обкомлӧн бюро лыддьӧ дзик веськыдӧн „Велалӧм скороговоркаӧн" статья, кодӧс печатайтӧма „Комсомольская правда" газетын 1939 вося январь 20 лунӧ.

„Коми комсомолец" газет обком бюро да сійӧ торъя шленъяс уджын тырмытӧмторъяс критикуйтны зільӧмӧн, өз серьезнӧя мытсчы тайӧ вопрос дінас, сӧмын упрекъясӧн да замечаниеясӧн ограничивайтчӧмӧн, вопросъясӧ принципиальнӧя сувтӧдтӧг тшӧкыда занимайтіс неправильнӧй позиция ВЛКСМ обком бюро дінӧ да критикаыс вӧлі пустӧй больгӧм характера.

Газета дзик тырмытӧма освещайтіс да освещайтӧ районнӧй активъяслысь уджсӧ да первичнӧй комсомольскӧй организацияяслысь собраниеяс, кодъяс мунісны ВЛКСМ ЦК VII пленум итогъяс кузя, да районнӧй комсомольскӧй конференцияяслысь уджсӧ, тайӧ вопросъяссӧ освещайтігӧн сӧмын ӧтік хроникерскӧй заметкаясӧн ограничивайтчӧмӧн.

Комсомолецъяс да томйӧз массакӧд йитӧд йылысь бюролӧн, областнӧй да карса активлӧн нейтчысь индӧдъяс вылӧ видзӧдтӧг, газетса редактор Торлопов ёрт, да редакторӧс вежысь Ульянов ёрт эз вӧчны аслыныс выводъяс тайӧ индӧдъяссьыс да торйӧдчисны томйӧз массаысь.

Коми обкомлӧн бюро признайтӧ, мый сійӧ тырмытӧма отсаліс „Коми комсомолец" газет редакциялы уджас, этша индавліс уджын тырмытӧмторъяс вылӧ, эз реагируйт газет выступлениеяс вылӧ да эз кывзыв обком бюро вылын тайӧ вопросъяс йывсьыс газет редакциялысь информацияясӧ.

ВЛКСМ обкомлӧн бюро шуӧ:

1. Индыны „Коми комсомолец" газетса редактор Г. И. Торлопов ёртлы сыӧн лэдзӧм ӧшыбкаяс вылӧ, кодъяс петкӧдчисны ВЛКСМ обкомса торъя шленъяслысь, торйӧн обкомса секретарь Костин ёртлысь да отделъясса юралысьяслысь уджсӧ слаба да мукӧддырйиыс беспринципнӧя критикуйтӧмын, несоюзнӧй томйӧз массаысь торъялӧмын да ВЛКСМ ЦК VII-ӧд пленум итогъяс кузя мунысь райсобраниеяслысь, а сідз жӧ райконференцияяслысь уджсӧ слаба освещайтӧмын.

2. Тшӧктыны „Коми комсомолец" газет редакциялы систематически освещайтны газет листбокъясын вӧрын да колхозъясын стахановскӧй движение паськӧдӧмлысь опыт, а сідз жӧ „ВКП(б) история краткӧй курс" лэдзӧмкӧд йитӧдын ВКП(б) ЦК постановление серти пропагандистскӧй удж перестроитӧмлысь опыт.

3. Босьтны тӧдвылӧ Торлопов ёртлысь юӧртӧм, мый сійӧ примитіс практическӧй мераяс ӧшыбкаяс веськӧдӧм кузя, кодъясӧс индӧма 1939 во январь 20 лунся „Комсомольская правда" газет статьяын да ыстӧ районъясӧ редакцияса работникъясӧс юнкоръяслы да селькоръяслы практическӧй отсӧг сетӧм кузя.

4. Кык тӧлысь мысти кывзыны обком бюро вылын отчет „Коми комсомолец" газет редакция удж йылысь да лэдзӧм ӧшыбкаяс веськӧдӧм кузя примитӧм мераяс йылысь.

5. Обяжитны ВЛКСМ обкомса отделъясӧс да став райкомъясӧс обсуждайтны юнкоръяслысь став письмӧяссӧ, кодъяс лэдзсьӧны газетын, да кодъяс критикуйтӧны обком да райкомъяс уджын тырмытӧмторъяс.

ВЛКСМ Коми обкомса секретарь КОСТИН.

Помасис Печора округса III комсомольскӧй конференция

Январь 31 лунӧ помаліс ассьыс уджсӧ Печора округса III-ӧд комсомольскӧй конференция. Конференция окружкомоллысь уджсӧ признайтіс неудовлетворительнӧйӧн.

Январь 30 да 31 лунъясӧ мунісны бӧрйысьӧмъяс. ВЛКСМ окружнӧй комитетӧ конференция бӧрйис 31 шленӧс да 7 кандидатӧс. На пӧвсын 12 нывка, 7 стахановец.

Окружкомоллӧн организационнӧй пленум бӧрйис окружкомолса секретарьӧн С. Сидоров ёртӧс, пропаганда да агитация отделса юралысьӧн А. Ракин ёртӧс, пионеротделса юралысьӧн Поляков ёртӧс. Пленум бӧрйис бюро Сидоров, Ракин, Поляков, Филиппов, Коптяев, Моськина да Терентьева ёртъяс составын.

А. Ракин.

УСТЬ-УСА (Телеграф пыр).

Партия XVIII-ӧд съездлы пӧдарок

Сёська НСШ-са (Сыктывдін район) велӧдчысьяс партиялӧн XVIII-ӧд съездлы пӧдарокӧн босьтчисны сдайтавны нормаяс оборонной значокъяс вылӧ. Öні 34 велӧдчысь сдайтісны нормаяс ПВХО значок вылӧ. Гӧтӧвитчӧны сдайтны нормаяс ГСО значок вылӧ, кутіс бура уджавны стрелковӧй кружок. „6 а" классын став велӧдчысьяс имеитӧны ПВХО значок, унаӧн имеитӧны ГСО значокъяс.

ВЛАСОВ,

шк оласа директор.

Рубежъяс сайын

Германскӧй концентрационнӧй лагерын Сансенгаузенын „скоропостижнӧя куліс" рабочӧй Гарри Найок—гамбургскӧй рабочӧй томйӧзлӧн веськӧдлысь. Мужественнӧй том антифашистлӧн „скоропостижнӧй кулӧм" эм результат быд лунъя пыткайтӧм да издевательствояслӧн, мыйӧ сійӧ подвергайтчыліс концентрационнӧй лагерын.

*

Некымын лун сайын бандитъяс шайкаӧн, кодъяс вуджисны германскӧй территория вылысь, вӧлі вӧчӧма еврейскӧй погром Чехо-Словацкӧй кар Моравска-Остравайын. Бандитъяс разгромитісны карса гырысь еврейскӧй магазинъяс, нӧйтісны да издевайтчисны еврейскӧй население вылын.

Ответств. редактор Г. И. ТОРЛОПОВ.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

Производится дополнительный набор в кружок ИЗО при Доме народного творчества.

Занятия в кружке будут производится без отрыва от производства один-два раза в шестидневку, с 6 до 8 часов вечера.

В программе кружка: основа рисунка, живописи, композиции, шрифт.

Заявления принимаются до 15 февраля с/г ежедневно в Управлении по делам искуств при СНК Коми АССР (3-й этаж, комната № 58, телефон № 4—31).

Подробные справки об условиях приема и работы кружка можно получить там-же.

Дом народного творчества.

Адрес редакции: г. Сыктывкар, Дом печати, 1-й этаж, комн. № 17, редакция газеты „Коми комсомолец". Телефон: 5—01.

Подписная плата: на 1 год—18 руб. на 6 мес.—9 руб., на 3 мес.—4 руб 30 коп., на 1 мес.—1 руб. 50 коп.

Уполн. Главлита № 428. Типография Наркоммеспрома Коми АССР